

Sve vrećice će se naplaćivati ili će se ograničiti njihov broj

Drastično smanjenje uporabe jednokratnih plastičnih vrećica sigurno će utjecati na smanjenje domaće proizvodnje koja je u Hrvatskoj značajna, a 60% plastičnih vrećica se i izveze, tvrde u HGK

Foto: Thinstock Autor: Jolanad Rak Šajn

Drastično smanjenje uporabe jednokratnih plastičnih vrećica sigurno će utjecati na smanjenje domaće proizvodnje koja je u Hrvatskoj značajna, a 60% plastičnih vrećica se i izveze, tvrde u HGK. No Europski je parlament, kojemu je najveći trn u oku zagađenje koje proizlazi iz nemarnog odlaganja plastike, odlučio. Prekjučer izglasanom direktivom članice EU imaju dvije mogućnosti kojima će se smanjiti potrošnja vrećica debljine između 15 i 50 mikrona. Prva podrazumijeva smanjenje potrošnje vrećica na 90 komada po stanovniku do 2019., te na 40 vrećica do 2025., a druga potpunu zabranu besplatnog dijeljenja vrećica u trgovinama od početka 2018., za što se kao ministrica zalagala i Mirela Holy.

Građani najgore prolaze

U oba slučaja građane će “opaliti” po džepu, pa će ta direktiva, prema mišljenju Davorina Ujlakija iz kotoripske tvrtke Muraplast, koristiti donijeti samo trgovcima koji će vrećice naplaćivati. On u smanjenje plastičnog otpada ne vjeruje. Irska je, primjerice, s porezom na jednokratne plastične vrećice od 2002. smanjila njihovu uporabu 90% – na samo 18 komada po stanovniku – no Tesco je objavio kako im je tamo otad prodaja vrećica za smeće porasla 400%, jer ljudi sada u njih umataju vlažnu hranu. Hrvati troše 150 vrećica po stanovniku, osviješteni Finci i bez zakona samo četiri, dok EU prosjek od 200 plastičnih vrećica po stanovniku (oko 100 milijardi komada godišnje), u Mađarskoj, Poljskoj, Portugalu, Sloveniji... po nekim procjenama dižu i na 466 po osobi.

Iako se ne kaže koliki postotak od oko 8 milijardi vrećica, koje u EU završe u okolišu, čine “lake”, Francuska, koja za sebe procjenjuje brojku od oko 122 milijuna dovoljnih za prekrivanje 3,5 milijuna km², već je usvojila nacionalnu zabranu distribucije jednokratnih plastičnih vrećica od početka 2016.

Margrete Auken, danska “zelena” zastupnica, priznaje kako je odluka Parlamenta mogla biti čvršća i manje komplicirana. No bez kompromisa među nacionalnim vladama teško bi se postigao jednoglasni dogovor o legislativi.

– Naš je stav da problem otpada treba rješavati odvojenim prikupljanjem kroz sustav – kaže pak Gordana Pehneć Pavlović, pomoćnica direktora Sektora za industriju HGK.

Nagrada osviještenih

– Prvotni prijedlog bio je da sve zemlje članice moraju smanjiti potrošnju za 50 i 80% do 2019., odnosno 2025. No to nije fer jer Hrvatska prosječno troši manje vrećica od npr.

Poljske. U prvom mandatu u Parlamentu sam u tekst amandmanom ugradila dio koji traži da se uvažavaju dosadašnji rezultati država članica u smanjenju potrošnje te mi je drago da je pronađen kompromis. Fiksne brojke od 90 i 40 vrećica na neki način nagrađuju zemlje koje su ekološki osvještene – kazala je eurozastupnica Biljana Borzan (SDP).